

İLKÖĞRETİM II. KADEME MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN GELENEKSEL MÜZİKLERİMİZİN ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

Damla Bulut

Öz

Bu araştırma, ilköğretim II. kademe müzik öğretmenlerinin, geleneksel müziklerimizin öğretiminde ne gibi sorunlar ile karşılaştıklarını tespit etmek ve tespit edilen sorunlarının çözümüne yönelik öneriler sunmak amacıyla yapılmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda Ankara ili ve ilçelerindeki resmi ve özel ilköğretim kurumlarının II. kademesinde görev yapan 91 müzik öğretmenine anket uygulanmıştır. Müzik öğretmenleri, lisans eğitimde almış oldukları Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eğitimi, ilköğretim II. kademe müzik derslerine yansıtılmamaktadırlar. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eğitimine ilişkin bazı sorunları vardır. Öğretmenler ise, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğinin, programdaki konularına ve yıllık ders planındaki ağırlıklarına, ders saatine, konuların öğretiminde kullanılan araç-gereç yeterliğine ve eğitim ortamına yönelik sorunlar yaşamaktadırlar.

Anahtar Sözcükler

Müzik Öğretmeni, İlköğretim, Müzik Eğitimi, Geleneksel Müzik.

Difficulties on Teaching Traditional Music in Second Level Primary Education that the Teachers Encountered.

Abstract

This study is carried out to find out the problems that the second level musical education instructors in the primary education encounter while teaching Turkish traditional music. It is also within this study to develop some solutions to the problems. To do this, a survey is applied to the sample group composed of 91 musical education instructors working in the level II in both public and private primary school in Ankara and in its surrounding districts. It is resulted that they experience some problems in reflecting their Turkish Classical Music and Turkish Folk Music background they received during undergraduate program over the courses in the second level primary education. In addition, students in this level have some problems in learning Turkish Classical Music and Folk Music. Teachers in their turn have some other problems concerning insufficiency educational tools, equipment and circumstances in general and also the places of the courses in the weekly organized time table and especially the weight of Turkish Classical Music and Turkish Folk Music in the curriculum.

Keywords

Musical Education Instructor, Primary Education, Musical Education, Traditional Music.

Giriş

Kültür, toplumların değer yargılarının, yaşayış biçiminin, düşünce tarzının, estetik duygularının, dininin, dilinin, ekonomik yapısının, sosyal hayatının ve daha pek çok farklı özelliklerinin toplamıdır. Tylor'a göre kültür, bir toplumun üyesi olarak, insanoğlunun öğrendiği (kazandığı) bilgi, sanat, gelenek-görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütündür (Güvenç, 2003: 101). Bu bütün aracılığıyla toplumlar, zaman içinde gelişerek kendilerinden sonraki kuşaklara ulaşmakta, tarihsel devamlılıklarını sağlamakta ve diğer toplumlardan ayırt edilmelerini sağlayacak sağlam bilgi birikimlerine sahip olmaktadır.

Toplum hakkında ulaşılmak istenen bilgileri içeren kültürün temel öğelerinden birini sanat oluşturmaktadır. Sanat, her toplumun kültürel yapısına

bağlı olarak biçimlenip, gelişmekte, hem ortaya çıktığı toplumun, hem de farklı toplumların kültürel yapılarına ve oluşumuna katkıda bulunmaktadır (Durgun, 2005: 5). Sanatın önemli bir dalını oluşturan müzik, bütün milli sanat ürünleri gibi her kültürün kendi öz mantığı ve semantiği ile konuştuğu bir dil olarak toplumsal kültürü oluşturan parçalardan biridir (Tanrıkorur, 1998: 113). Başka bir ifade ile müzik, o toplum hakkında ulaşılmak istenen çeşitli bilgileri, önemli ve belirleyici kesitleri bünyesinde bulunduran temel bir kültür öğesidir. Müzik kültürü ise toplumsal kurallar ile toplumsal ölçüleri geçerli kılan, çözümlenmesi güç bir kimliğe bürünmüş, farklılaşmış, karmaşık bir anlam dizisini içinde taşımaktadır (Popescu-Judet, 1996:13). Belirtilen görüşlerden hareket ile kendi müzik kültürümüze baktığımızda, geleneksel müziklerimizin genel olarak kültürümüzün, özel olarak ise müzik kültürümüzün vazgeçilmez yapı taşları olduğunu görmekteyiz.

Kültürümüzde büyük bir yere ve öneme sahip olan geleneksel müziklerimizin korunması, geliştirilmesi ve bu yollarla yaşatılarak gelecek kuşaklara aktarılmasında müzik eğitimi büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde müzik eğitimi, kültürel değerlerin ve uygulamaların çocuklara, öğretmenlere aktarılması, öğretmenin çocukları birer kaşif gibi görmesi ve onlara yardımcı/danışman/yüreklendirici/yönlendirici olarak davranması, müziğin çocuğun toplumsal/kültürel ortamı ile doğrudan ilişkili olması şeklinde üç genel yaklaşıma dayandırılmıştır (YÖK/Dünya Bankası, 1997). Bunun yanında müzik eğitimi, amaçlarına göre farklılık gösteren ve genel, özengen ve mesleki olarak adlandırılan üç türe ayrılmıştır. Bu üç türden birisi olan genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlamaktadır (Uçan, 2005: 31).

Okul öncesinden başlayıp ömür boyu sürecek olan genel müzik eğitiminin ve bu eğitim kapsamında yer alan geleneksel müziklerimizin öğretiminin tam olarak gerçekleşmesinin dengeli, doyumlu, etkili, verimli ve kalıcı bir müzik kültürüne sahip bireylerin yetişmesinde son derece önemli ve gerekli olduğu söylenebilir. Ancak, günümüzde ilköğretim kurumları genel müzik eğitimine bakıldığında, müzik öğretmenlerinin, derslerinde, daha konuların işlenişine gelmeden farklı sorunlarla karşılaştıkları görülmektedir. Bu sorunların başında, müzik dersliği olmayan okullarda, yetersiz öğretim araç-gereçleriyle ders yapmak (Bulut, 2003: 1) ve müzik dersini haftada bir saat gibi kısıtlı bir süreyle işlemek gelmektedir. Belirtilen sorunların, ilköğretim kurumları genel müzik eğitimini olumsuz olarak etkilediği bilinen bir gerçektir. Bu durumun, genel müzik eğitiminde, geleneksel müziklerimizin öğretiminin de olumsuz olarak etkilediği düşünülmektedir. Ayrıca bu durum, müzik öğretmenlerinin geleneksel müziklerimizin öğretiminde daha başka sorunlarla karşılaşabildiklerini de akla getirmektedir. Bu nedenlerle araştırmada, ilköğretim II. kademe müzik öğretmenlerinin, geleneksel müziklerimizin öğretiminde ne gibi sorunlar ile karşılaştıklarını tespit etmek ve tespit edilen sorunlarının çözümüne yönelik öneriler sunmak amaçlanmaktadır.

Yöntem

Araştırmada, betimsel yöntem kullanılarak durum tespiti yapılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2004-2005 eğitim-öğretim yılında Ankara ili ve ilçelerindeki resmi ve özel ilköğretim kurumlarının II. kademesinde görev yapan müzik öğretmenleri, örneklemini ise bu müzik öğretmenlerinden tesadüfî örnekleme yoluyla seçilen, 91 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, örneklem grubu ile görüşme yapılarak ve anket uygulanarak elde edilmiştir. Müzik öğretmenleri ile yapılan görüşme sonucunda, geleneksel müziklerimizin öğretiminde karşılaştıkları sorunların genel başlıkları tespit edilmiş, bu başlıklar gruplandırılarak ve ayrıntılandırılarak anket soruları oluşturulmuştur. Oluşturulan anket, müzik öğretmenlerine uygulanmıştır. Uygulanan anketteki sorular kişisel bilgilere yönelik sorular ve araştırma soruları olmak üzere iki grupta toplanmıştır. 5 kişisel bilgi ve 31 araştırma sorusundan oluşturulan ankette toplam 36 soru yer almıştır. Anket yoluyla ulaşılan veriler SPSS programı kullanılarak istatistiksel işlemlere tabii tutulup analiz edilmiş ve frekans dağılımları (f) ile yüzdeler (%) hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde, 2004-2005 eğitim-öğretim yılında Ankara ili ve ilçelerindeki resmi ve özel ilköğretim kurumlarının II. kademesinde görev yapan müzik öğretmenlerine uygulanan anket sonucunda elde edilen bulgular, tablolar oluşturularak yorumlanmaya çalışılmıştır.

Tablo 1. Örnekleme Oluşturan Müzik Öğretmenlerine Yönelik Kişisel Bilgiler

		f	%
Mezun Olunan Üniversite	Gazi Üniversitesi	65	71,4
	İnönü Üniversitesi	5	5,5
	Karadeniz Teknik Üniversitesi	4	4,4
	Selçuk Üniversitesi	3	3,3
	Dokuz Eylül Üniversitesi	3	3,3
	Atatürk Üniversitesi	3	3,3
	Ege Üniversitesi	2	2,2
	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	2,2
	Marmara Üniversitesi	1	1,1
	Hacettepe Üniversitesi	1	1,1
	Niğde Üniversitesi	1	1,1
	Erciyes Üniversitesi	1	1,1
Mezun Olunan Fakülte	Eğitim Fakültesi	80	87,9
	Eğitim Enstitüsü	7	7,4
	Devlet Konservatuvarı	3	3,3
	Güzel Sanatlar Fakültesi	1	1,1
Görev Yapılan Okul	Resmi İlköğretim Okulu	60	65,9
	Özel İlköğretim Okulu	31	34,1
Mesleki Çalışma Süreleri	1 yıldan az	4	4,4
	1-5 yıl arası	23	25,3
	6-10 yıl arası	14	15,4
	11-15 yıl arası	15	16,5
	16-20 yıl arası	16	17,6
	21 yıldan fazla	19	20,9
Lisansla Eğitimi Alınan Ana Çalgılar	Piyano	31	34,1
	Keman	27	29,7
	Flüt	8	8,8
	Viyola	6	6,6
	Ses Eğitimi	5	5,5
	Gitar	4	4,4
	Viyolonsel	3	3,3
	Bağlama	2	2,2
	Kanun/Ud/Vurmalı Çalgılar	1	1,1
Lisansla Eğitimi Alınan Yan Çalgılar	Piyano	46	50,5
	Keman	8	8,8
	Flüt	7	7,7
	Gitar/Ses Eğitimi	3	3,3
	Vurmalı Çalgılar/ Bağlama	2	2,2
	Bas Gitar	1	1,1

Tablo 1 incelendiğinde; Örneklemin çoğunlukla, Gazi Üniversitesi ve eğitim fakültesi mezunu, resmi ilköğretim kurumunda görev yapan, göreve yeni başlamış müzik öğretmenlerinden oluştuğu, bu öğretmenlerin lisans eğitimindeki ana ve yan çalgılarının çoğunlukla piyano olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Örnekleme Oluşturan Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimde Almış Oldukları Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği Eğitimini İlköğretim II. Kademe Müzik Derslerine Yansıtma Yönelik Görüşleri

GÖRÜŞLER	Tamamen Katılıyorum		Büyük Ölçüde Katılıyorum		Orta Ölçüde Katılıyorum		Az Katılıyorum		Hiç Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
a-Lisans eğitiminde almış olduğum Türk Sanat Müziği teorik bilgileri, ilköğretim II. kademe müzik derslerine yöneliktir.	11	12,1	12	13,2	12	13,2	29	31,9	26	28,6
b-Lisans eğitiminde almış olduğum Türk Halk Müziği teorik bilgileri, ilköğretim II. kademe müzik derslerine yöneliktir.	11	12,1	17	18,7	13	14,3	30	33,0	20	22,0
c-Lisans eğitiminde almış olduğum Türk Sanat Müziği teorik bilgilerini, ilköğretim II. kademe verdiğim müzik derslerinde kullanabiliyorum.	10	11,0	21	23,1	9	9,9	25	27,5	25	27,5
ç-Lisans eğitiminde almış olduğum Türk Halk Müziği teorik bilgilerini, ilköğretim II. kademe verdiğim müzik derslerinde kullanabiliyorum.	10	11,0	23	25,3	12	13,2	28	30,8	17	18,7
d-Lisans eğitiminde aldığım çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde Türk Sanat Müziği teorisi öğretiminde kullanabiliyorum.	12	13,2	10	11,0	20	22,0	19	20,9	28	30,8
e-Lisans eğitiminde aldığım çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde Türk Halk Müziği teorisi öğretiminde kullanabiliyorum.	10	11,0	15	16,5	23	25,3	22	24,2	21	23,1
f-Lisans eğitiminde aldığım çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde Türk Sanat Müziği repertuarı öğretiminde kullanabiliyorum.	9	9,9	12	13,2	17	18,7	24	26,4	27	29,7
g-Lisans eğitiminde aldığım çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde Türk Halk Müziği repertuarı öğretiminde kullanabiliyorum.	11	12,1	16	17,6	21	23,1	20	22,0	23	25,3
ğ-Lisans eğitiminde edinmiş olduğum Türk Sanat Müziği repertuarını, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde kullanabiliyorum.	4	4,4	10	11,0	16	17,6	32	35,2	27	29,7
h-Lisans eğitiminde edinmiş olduğum Türk Halk Müziği repertuarını, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde kullanabiliyorum.	7	7,7	19	20,9	19	20,9	27	29,7	17	18,7

Tablo 2 incelendiğinde; a- “Lisans eğitiminde almış olduğum Türk Sanat Müziği teorik bilgileri, ilköğretim II. kademe müzik derslerine yöneliktir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %25,3 olması, müzik öğretmenlerinin, lisans eğitiminde almış oldukları Türk Sanat Müziği teorik bilgilerinin, ilköğretim II. kademe müzik derslerine tam olarak yönelik olmadığını düşündürmektedir.

b- “Lisans eğitiminde almış olduğum Türk Halk Müziği teorik bilgileri, ilköğretim II. kademe müzik derslerine yöneliktir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %30,8 olması, müzik öğretmenlerinin, lisans eğitiminde almış oldukları Türk Halk Müziği teorik bilgilerinin ilköğretim II. kademe müzik derslerine tam olarak yönelik olmadığını düşündürmektedir.

c- “Lisans eğitiminde almış olduğum Türk Sanat Müziği teorik bilgilerini, ilköğretim II. kademe verdiğim müzik derslerinde kullanabiliyorum” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %34,1 olması, müzik

öğretmenlerinin, lisans eğitiminde almış oldukları Türk Sanat Müziği teorik bilgilerini, ilköğretim II. kademe de verdikleri müzik derslerinde kullanmalarına yönelik sorunlar olduğunu düşündürmektedir.

ç- “Lisans eğitiminde almış olduğum Türk Halk Müziği teorik bilgilerini, ilköğretim II. kademe de verdiğim müzik derslerinde kullanabiliyorum” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %36,3 olması, müzik öğretmenlerinin, lisans eğitiminde almış oldukları Türk Halk Müziği teorik bilgilerini, ilköğretim II. kademe de verdikleri müzik derslerinde kullanmalarına yönelik sorunlar olduğunu düşündürmektedir.

d- “Lisans eğitimini aldığım çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde Türk Sanat Müziği teorisi öğretiminde kullanabiliyorum” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %24,2 olması, müzik öğretmenlerinin, lisansta eğitimini aldıkları çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde Türk Sanat Müziği teorisi öğretiminde kullanmalarına yönelik sorunlar yaşadıklarını düşündürmektedir.

e- “Lisans eğitimini aldığım çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde, Türk Halk Müziği teorisi öğretiminde kullanabiliyorum” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %27,5 olması, müzik öğretmenlerinin, lisansta eğitimini aldıkları çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde Türk Halk Müziği teorisi öğretiminde kullanmalarına yönelik sorunlar yaşadıklarını düşündürmektedir.

f- “Lisans eğitimini aldığım çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde Türk Sanat Müziği repertuarı öğretiminde kullanabiliyorum” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %23,1 olması, müzik öğretmenlerinin, lisansta eğitimini aldıkları çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde Türk Sanat Müziği repertuarı öğretiminde kullanmalarına yönelik sorunlar yaşadıklarını düşündürmektedir.

g- “Lisans eğitimini aldığım çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde Türk Halk Müziği repertuarı öğretiminde kullanabiliyorum” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %29,7 olması, müzik öğretmenlerinin, lisansta eğitimini aldıkları çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde Türk Halk Müziği repertuarı öğretiminde kullanmalarına yönelik sorunlar yaşadıklarını düşündürmektedir.

ğ- “Lisans eğitiminde edinmiş olduğum Türk Sanat Müziği repertuarını, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde kullanabiliyorum” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %15,4 olması, müzik öğretmenlerinin, lisans eğitiminde edinmiş oldukları Türk Sanat Müziği repertuarını, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde tam olarak kullanamadıklarını düşündürmektedir.

h- “Lisans eğitiminde edinmiş olduğum Türk Halk Müziği repertuarını, ilköğretim II. kademe müzik derslerimde kullanabiliyorum” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %28,6 olması, müzik öğretmenlerinin, lisans eğitiminde edinmiş

oldukları Türk Halk Müziği repertuarını, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde tam olarak kullanamadıklarını düşündürmektedir.

Tablo 3. Örnekleme Oluşturan Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğine İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Görüşleri

GÖRÜŞLER	Tamamen Katılıyorum		Büyük Ölçüde Katılıyorum		Orta Ölçüde Katılıyorum		Az Katılıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
a-Öğrencilerim derslerde, Türk Sanat Müziği teorisini öğrenmeye isteklidir.	4	4,4	7	7,7	13	14,3	22	24,2	44	48,4
b-Öğrencilerim, Türk Sanat Müziği teorisini kolaylıkla öğrenebilmektedir.	2	2,2	7	7,7	13	14,3	24	26,4	42	46,2
c-Öğrencilerim derslerde, Türk Halk Müziği teorisini öğrenmeye isteklidir.	6	6,6	18	19,8	20	22,0	20	22,0	26	28,6
ç-Öğrencilerim, Türk Halk Müziği teorisini kolaylıkla öğrenebilmektedir.	3	3,3	16	17,6	23	25,3	23	25,3	25	27,5
d-Öğrencilerim derslerde, Türk Sanat Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri kolaylıkla öğrenebilmektedir.	4	4,4	13	14,3	18	19,8	31	34,1	24	26,4
e-Öğrencilerim derslerde, Türk Sanat Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmeye ve söylemeye isteklidir.	6	6,6	9	9,9	22	24,2	28	30,8	23	25,3
f-Öğrencilerim derslerde, Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri kolaylıkla öğrenebilmektedir.	7	7,7	28	30,8	33	36,3	16	17,6	6	6,6
g-Öğrencilerim derslerde, Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmeye ve söylemeye isteklidir.	9	9,9	29	31,9	31	34,1	14	15,4	7	7,7
ğ-Öğrencilerim derslerde, Türk Sanat Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri dinlemeye isteklidir.	3	3,3	16	17,6	24	26,4	27	29,7	20	22,0
h-Öğrencilerim derslerde, Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri dinlemeye isteklidir.	9	9,9	26	28,6	28	30,8	19	20,9	8	8,8
ı-Öğrencilerim derslerde, çalgısıyla, düzeyine uygun Türk Sanat Müziği eserlerini çalabilmektedir.	3	3,3	10	11,0	12	13,2	22	24,2	43	47,3
i-Öğrencilerim derslerde, çalgısıyla, düzeyine uygun Türk Halk Müziği eserlerini çalabilmektedir.	6	6,6	12	13,2	26	28,6	20	22,0	26	28,6

Tablo 3 incelendiğinde; a- “Öğrencilerim derslerde, Türk Sanat Müziği teorisini öğrenmeye isteklidir” görüşüne az katılıyorum ve hiç katılmıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %72,6 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde Türk Sanat Müziği teorisini öğrenmeye istekli olmadıklarını düşündürmektedir.

b- “Öğrencilerim derslerde, Türk Sanat Müziği teorisini kolaylıkla öğrenebilmektedir” görüşüne az katılıyorum ve hiç katılmıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %72,6 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde Türk Sanat Müziği teorisini öğrenmede zorlandıklarını düşündürmektedir.

c- “Öğrencilerim derslerde, Türk Halk Müziği teorisini öğrenmeye isteklidir” görüşüne az katılıyorum ve hiç katılmıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %50,6 olması, ilköğretim II. kademe

öğrencilerinin müzik derslerinde, Türk Halk Müziği teorisini öğrenmeye istekli olmadıklarını düşündürmektedir.

ç- “Öğrencilerim derslerde, Türk Halk Müziği teorisini kolaylıkla öğrenebilmektedir” görüşüne az katılıyorum ve hiç katılmıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %52,8 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde, Türk Halk Müziği teorisini öğrenmede zorlandıklarını düşündürmektedir.

d- “Öğrencilerim derslerde, Türk Sanat Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri kolaylıkla öğrenebilmektedir” görüşüne az katılıyorum ve hiç katılmıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %60,5 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmede zorlandıklarını düşündürmektedir.

e- “Öğrencilerim derslerde, Türk Sanat Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmeye ve söylemeye isteklidir” görüşüne az katılıyorum ve hiç katılmıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %56,1 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmeye ve söylemeye tam olarak istekli olmadıklarını düşündürmektedir.

f- “Öğrencilerim derslerde, Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri kolaylıkla öğrenebilmektedir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %38,5 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde, Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmede zorlandıklarını düşündürmektedir.

g- “Öğrencilerim derslerde, Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmeye ve söylemeye isteklidir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %41,8 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde, Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmeye ve söylemeye tam olarak istekli olmadıklarını düşündürmektedir.

ğ- “Öğrencilerim derslerde, Türk Sanat Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri dinlemeye isteklidir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %20,9 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri dinlemeye tam olarak istekli olmadıklarını düşündürmektedir.

h- “Öğrencilerim derslerde, Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri dinlemeye isteklidir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %38,5 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde, Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri dinlemeye tam olarak istekli olmadıklarını düşündürmektedir.

ı- “Öğrencilerim derslerde, çalgısıyla, düzeyine uygun Türk Sanat Müziği eserlerini çalabilmektedir” görüşüne az katılıyorum ve hiç katılmıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %71,5 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde, çalgısıyla, düzeyine

uygun Türk Sanat Müziği eserlerini çalmakta sorunlar yaşadıklarını ve zorlandıklarını düşündürmektedir.

i- “Öğrencilerim derslerde, çalgısıyla, düzeyine uygun Türk Halk Müziği eserlerini çalabilmektedir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %19,8 olması, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin müzik derslerinde, çalgısıyla, düzeyine uygun Türk Halk Müziği eserlerini çalmakta sorunlar yaşadıklarını ve zorlandıklarını düşündürmektedir.

Tablo 4. Örneklemi Oluşturan Müzik Öğretmenlerinin Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğinin Programdaki Konularına ve Yıllık Ders Planındaki Ağırlıklarına, Ders Saatine, Konuların Öğretiminde Kullanılan Araç-Gereç Yeterliğine ve Eğitim Ortamına Yönelik Görüşleri

GÖRÜŞLER	Tamamen Katılıyorum		Büyük Ölçüde Katılıyorum		Orta Ölçüde Katılıyorum		Az Katılıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
a-Programda yer alan Türk Sanat Müziği konularının teorik kapsamı, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygundur.	2	2,2	11	12,1	19	20,9	31	34,1	26	28,6
b-Programda yer alan Türk Halk Müziği konularının teorik kapsamı, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygundur.	5	5,5	15	16,5	25	27,5	26	28,6	19	20,9
c-Programda yer alan Türk Sanat Müziği konularının pekiştirilmesinde kullanılabilecek repertuar eserleri, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygundur.	5	5,5	9	9,9	20	22,0	31	34,1	24	26,4
ç-Programda yer alan Türk Halk Müziği konularının pekiştirilmesinde kullanılabilecek repertuar eserleri, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygundur.	6	6,6	18	19,8	30	33,0	23	25,3	11	12,1
d-Yıllık ders planında yer alan Türk Sanat Müziği konularının öğretim zamanı bakımından ağırlıkları yeterlidir.	7	7,7	13	14,3	18	19,8	21	23,1	29	31,9
e-Yıllık ders planında yer alan Türk Halk Müziği konularının öğretim zamanı bakımından ağırlıkları yeterlidir.	7	7,7	14	15,4	21	23,1	25	27,5	21	23,1
f-İlköğretim II. kademe müzik ders saati, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması açısından yeterlidir.	4	4,4	7	7,7	14	15,4	22	24,2	42	46,2
g-İlköğretim II. kademe müzik derslerinde, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması için gerekli olan araç-gerece sahibim.	10	11,0	13	14,3	16	17,6	22	24,2	28	30,8
ğ-İlköğretim II. kademe müzik derslerinde, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması için gerekli olan ortama sahibim.	6	6,6	13	14,3	22	24,2	19	20,9	29	31,9

Tablo 4 incelendiğinde; a- “Programda yer alan Türk Sanat Müziği konularının teorik kapsamı, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygundur” görüşüne az katılıyorum ve hiç katılmıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %62,7 olması, programda yer alan

Türk Sanat Müziği konularının teorik kapsamının, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine tam olarak uygun olmadığını düşündürmektedir.

b- “Programda yer alan Türk Halk Müziği konularının teorik kapsamı, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygundur” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %22,0 olması, programda yer alan Türk Halk Müziği konularının teorik kapsamının, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine tam olarak uygun olmadığını düşündürmektedir.

c- “Programda yer alan Türk Sanat Müziği konularının pekiştirilmesinde kullanılacak repertuar eserleri, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygundur” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %15,4 olması, programda yer alan Türk Sanat Müziği konularının pekiştirilmesinde kullanılacak repertuar eserlerinin, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine tam olarak uygun olmadığını düşündürmektedir.

ç- “Programda yer alan Türk Halk Müziği konularının pekiştirilmesinde kullanılacak repertuar eserleri, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygundur” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %26,4 olması, programda yer alan Türk Halk Müziği konularının pekiştirilmesinde kullanılacak repertuar eserlerinin, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine tam olarak uygun olmadığını düşündürmektedir.

d- “Yıllık ders planında yer alan Türk Sanat Müziği konularının öğretim zamanı bakımından ağırlıkları yeterlidir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %22,0 olması, yıllık ders planında yer alan Türk Sanat Müziği konularının öğretim zamanı bakımından ağırlıklarının yeterli olmadığını düşündürmektedir.

e- “Yıllık ders planında yer alan Türk Halk Müziği konularının öğretim zamanı bakımından ağırlıkları yeterlidir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %23,1 olması, yıllık ders planında yer alan Türk Halk Müziği konularının öğretim zamanı bakımından ağırlıklarının yeterli olmadığını düşündürmektedir.

f- “İlköğretim II. kademe müzik ders saati, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması açısından yeterlidir” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %12,1 olması, ilköğretim II. kademe müzik ders saatinin programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması açısından yeterli olmadığını düşündürmektedir.

g- “İlköğretim II. kademe müzik derslerinde, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması için gerekli olan araç-gerece sahibim” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %25,3 olması, müzik öğretmenlerinin, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması için gerekli olan araç-gerece sahip olmadıklarını düşündürmektedir.

ğ- “İlköğretim II. kademe müzik derslerinde, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması için gerekli

olan ortama sahibim” görüşüne tamamen ve büyük ölçüde katılıyorum cevabını veren müzik öğretmenlerinin oranları toplamının %20,9 olması, müzik öğretmenlerinin, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması için gerekli olan ortama sahip olmadıklarını düşündürmektedir.

Sonuç

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Müzik öğretmenleri, lisans eğitimde almış oldukları Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eğitimi, ilköğretim II. kademe müzik derslerine yansıtma konusunda sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunlar;
  - Lisans eğitiminde almış oldukları, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği teorik bilgilerinin, ilköğretim II. kademe müzik derslerine tam olarak yönelik olmamasından kaynaklanan sorunlar,
  - Lisans eğitiminde almış oldukları, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği teorik bilgilerini, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde kullanamamalarından kaynaklanan sorunlar,
  - Lisans eğitiminde aldıkları çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği teorisi ve Türk Halk Müziği teorisi öğretiminde kullanamamalarından kaynaklanan sorunlar,
  - Lisans eğitiminde aldıkları çalgıları, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği repertuarı öğretiminde kullanamamalarından kaynaklanan sorunlar,
  - Lisans eğitiminde edinmiş oldukları Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği repertuarını ilköğretim II. kademe müzik derslerinde kullanamamalarından kaynaklanan sorunlardır.
2. Müzik öğretmenleri, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğine ilişkin yaklaşımlarına yönelik sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunlar;
  - İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği teorisini öğrenmeye istekli olmamalarından kaynaklanan sorunlar,
  - İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği teorisini öğrenmede zorlanmalarından kaynaklanan sorunlar,
  - İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmede zorlanmalarından kaynaklanan sorunlar,
  - İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği repertuarından seçilen örnek eserleri öğrenmeye, söylemeye ve dinlemeye istekli olmamalarından kaynaklanan sorunlar,
  - İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, çalgılarıyla, düzeylerine uygun Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserlerini çalmada zorlanmalarından kaynaklanan sorunlardır.

3. Müzik öğretmenleri, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğinin, programdaki konularına ve yıllık ders planındaki ağırlıklarına, ders saatine, konuların öğretiminde kullanılan araç-gereç yeterliğine ve eğitim ortamına yönelik sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunlar;
  - Programda yer alan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği konularının teorik kapsamının, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine tam olarak uygun olmamasından kaynaklanan sorunlar,
  - Programda yer alan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği konularının pekiştirilmesinde kullanılabilecek repertuar eserlerinin, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine tam olarak uygun olmamasından kaynaklanan sorunlar,
  - Yıllık ders planında yer alan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği konularının öğretim zamanı bakımından ağırlıklarının yeterli olmamasından kaynaklanan sorunlar,
  - İlköğretim II. kademe müzik ders saatinin, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması açısından yeterli olmamasından kaynaklanan sorunlar,
  - Müzik öğretmenlerinin, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması için gerekli olan araç-gerece ve ortama sahip olmamalarından kaynaklanan sorunlardır.

Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda, araştırmaya yönelik olarak geliştirilen öneriler şunlardır:

1. Müzik öğretmeni adaylarına, lisans eğitimlerinde, ilköğretim II. kademe müzik derslerine de yönelik ve bu derslerde de kullanılabilir Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği teorik bilgileri de verilmelidir.
2. Müzik öğretmeni adaylarına, lisans eğitimlerinde kazandırılacak Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği repertuarı, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde de kullanılabilir olmalıdır.
3. Müzik öğretmeni adaylarına lisans eğitimlerinde, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği teorisi ve repertuarı öğretiminde de kullanabilecekleri yönde çalgı eğitimi verilmelidir.
4. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği teorisini öğrenmeye istekli olmalarını sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.
5. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği teorisini öğrenmelerinde kolaylık sağlayıcı yöntemler geliştirilmelidir.
6. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği repertuarlarından seçilen örnek eserleri öğrenmelerinde kolaylık sağlayıcı yöntemler geliştirilmelidir.
7. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği repertuarlarından seçilen örnek eserleri

- öğrenmeye, söylemeye ve dinlemeye istekli olmalarını sağlayıcı yöntemler geliştirilmeli ve bu amaca yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
8. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin, müzik derslerinde, çalgılarıyla, düzeylerine uygun Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserlerini seslendirebilmelerine kolaylık sağlayıcı yöntemler geliştirilmelidir.
  9. Programda yer alan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği konularının teorik kapsamı, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygun olarak yeniden düzenlenmelidir.
  10. Programda yer alan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği konularının pekiştirilmesinde kullanılacak repertuar eserlerinin, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin öğrenme düzeyine uygun olmasına dikkat edilmelidir.
  11. Yıllık ders planında yer alan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği konularının öğretim zamanı bakımından ağırlıklarının yeterli olması sağlanmalıdır.
  12. İlköğretim II. kademe müzik ders saatinin, programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması açısından yeterli olması sağlanmalıdır.
  13. Müzik öğretmenlerinin, ilköğretim II. kademe müzik derslerinde programda yer alan geleneksel müzik konularının uygulanması ve amaçlarına ulaşması için gerekli olan araç-gerece ve ortama sahip olmaları sağlanmalıdır.

Kaynakça

- BULUT, Damla. (2004), “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Alınan Piyano Eğitiminin Müzik Öğretmenliğinde Kullanılabilirliği” “1924-2004 Musiki Muallimden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu” Bildiri, Isparta.
- DURGUN, Şenol. (2005) **Türkiye’de Devletçi Gelenek ve Müzik**, Ankara: Alter Yayıncılık.
- GÜVENÇ, Bozkurt. (2003), **İnsan ve Kültür**, İstanbul: Remzi Kitabevi, 10. Basım.
- JUDETZ-POPESCU, Eugenia. (1996) **Türk Musikisi Kültürünün Anlamları** (Çev: Bülent Aksoy), İstanbul: Pan Yayıncılık.
- TANRIKORUR, Cinuçen. (1998) **Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler**, İstanbul: Ötüken Neşriyat A. Ş.
- UÇAN, Ali. (2005), **Müzik Eğitimi**, Ankara: Evrensel Müzikevi, 3. Basım.
- YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Komisyonu. (1997) **Müzik Öğretimi**, Ankara.